

Median tulkinta ja arviointi

Mitä ovat media ja medialukutaito?

Yleisnimitys "media" kattaa monia asioita. Mediavälineitä ovat sekä perinteiset joukkotiedotusvälineet, kuten sanomalehdet, televisio ja radio että uudet digitaaliset välineet, kuten läppärit, tablettitietokoneet ja älypuhelimet. Kaikki viestit, joita mediavälineillä tuotetaan, käytetään ja välitetään ovat mediasisältöjä. Niitä voivat olla esimerkiksi tekstiviestit, elokuvat, valokuvat, pelit ja uutiset. Median toimialalla taas tarkoitetaan organisaatioita, instituutioita tai tahoja, jotka tuottavat ja välittävät mediasisältöjä, esimerkiksi uutistoimituksia tai lehtikustantamoja. Media muodostaa myös ympäristöjä, joissa ihmiset voivat toimia, kuten sosiaalisen median palvelut.

Medialukutaidolla tarkoitetaan taitoa käyttää, lukea, ymmärtää, tulkita, ja arvioida kriittisesti erilaisia mediasisältöjä. Medialukutaito käsittää myös taidon tuottaa mediasisältöjä itse erilaisiin tarkoituksiin ja viestiä median kautta. Medialukutaitoa on niin ikään taito käyttää mediavälineitä ja toimia turvallisesti ja vastuullisesti median parissa.

Mediasisältöjen tulkinta

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Tutustutaan mediaan ja erilaisiin kuvaa, liikkuvaa kuvaa ja ääntä sekä näiden yhdistelmiä sisältäviin mediasisältöihin: tarkastellaan lehtien ja kirjojen kuvia, katsotaan videoita, pelataan digitaalisia pelejä ja kuunnellaan äänikirjoja.

Opetellaan ymmärtämään, että osa median esittämistä asioista on totta ja osa kuvitteellisia ja että mediasisällöt ovat ihmisten tekemiä. Hahmotetaan eroa esimerkiksi ottamalla ja muokkaamalla valokuvia itse.

Eläydytään mediasisältöihin ja rohkaistaan lapsia kertomaan näkemästään ja kuulemastaan sekä mediasisältöjen herättämistä tunteista monipuolisia ilmaisu-keinoja käyttäen.

Kurkistuksia kuviin ja elämyksiä äänistä

Mediasisällöt koostuvat kuvista, teksteistä, liikkuvasta kuvasta ja äänistä sekä näiden yhdistelmistä. Jo aivan pienten kanssa tarkastellaan kuvia ja kuunnellaan tarkkaavaisesti ympäristön ääniä.

Sadut ja kuvakirjojen katselu ovat osa varhaiskasvatuksen päivittäistä arkea. Aikuisen eläytyvä lukeminen ja yhteisen huomion kiinnittäminen kuviin ja niiden yksityiskohtiin herättää uteliaan ja tarkkaavaisen asenteen nähtyä ja kuultua kohtaan.

- Äänikokeilut esimerkiksi keho- ja rytmisoittimin sekä ympäristön esineillä kehittävät luovuutta ja synnyttävät oivalluksia. Kiinnostus lasten tuottamia ääniä kohtaan mallintaa lapsille elämyksellistä kuuntelua.
- Katselkaa ja tutkikaa ympäristön ja kirjojen kuvia yhdessä. Nimetkää kuvissa olevia asioita ja tunnistakaa kuvista tuttuja värejä, muotoja ja hahmoja. Kirjan kantta katsoessa jutellaan, mistä kirja kertoo.
- Tutkikaa ääniä kuuntelemalla tai tekemällä niitä itse. Millaisia ääniä kuuluu ulkona, entä sisällä? Miltä sade kuulostaa? Miten kattila kopisee? Millaisia ääniä omalla suulla ja keholla voi tuottaa?
- Tuotetut äänet voi myös tallentaa yhdessä kuuntelemista varten. Ääniä voi jäljitellä ja niiden lähteitä voi arvata. Ääniä voi kuunnella myös verkosta, kuten esimerkiksi Ylen ääniarkistosta: vintti.yle.fi/yle.fi/tehosto.yle.fi.

Median vaikutusten ymmärtäminen

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Tarkastellaan yhdessä lasten kanssa, miten media näkyy ja vaikuttaa lasten arjessa, kuten leikeissä ja elinympäristössä.

Käsitellään median hahmojen piirteisiin ja toimintatapoihin samaistumista leikkien kautta.

Tutkitaan yhdessä mainoksia ja jutellaan haluamisen, tarvitsemisen ja ostamisen eroista.

Muksujen media-arkea

Media on monin tavoin läsnä ihmisten arjessa. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään tietoista huomiota siihen, missä kaikkialla ympäristössä ja lasten arjessa media näkyy ja kuuluu ja millä tavoin. Omaan mediaympäristöön ja medioihin tutustumista ja niiden havainnointia auttaa lapsen luontainen uteliaisuus ja tutkimisen tarve. Rohkaisemalla lasta turvallisesti median pariin mediasta tehdään myös lapselle kuuluva, luonnollinen osa elämää.

- Lasta tuetaan ikäkauden mukaiseen oman mediaympäristön tarkasteluun: puhelin kiinnostaa tarttumaan ja tutkimaan, kuvia voi ihmetellä yhdessä medialaitteilta ja musiikin tahtiin on mukava liikkua.
- Pysähtykää tarkastelemaan varhaiskasvatuksen päivittäisten toimintojen kuten ruokailuiden, ulkoilun tai perushoidon yhteydessä, millaisia mediahahmoja ja -elementtejä oppimisympäristössä tai esimerkiksi lasten omissa tavaroissa esiintyy. Mediavälineitä tehdään tutuiksi niitä nimeämällä ja pohtimalla yhdessä niiden käyttötapoja.
- Lasten leikeissä esiintyy usein lapsille tuttuja mediahahmoja. Pohtikaa yhdessä, miten hahmo vaikuttaa leikkiin ja millaisia ominaisuuksia sillä on. Hahmojen myönteisiin piirteisiin, kuten ystävällisyyteen tai sinnikkyYTEEN, voi samastua myös muissa arkisissa tilanteissa.

Media tietolähteenä

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Opetellaan käyttämään mediaa tiedon hankinnassa ja jäsentämisessä. Tutkitaan yhdessä ympäristöä ja maailmaa esimerkiksi valokuvaamalla tai etsimällä mediasisällöistä tietoa lapsia kiinnostavista kysymyksistä.

Rohkaistaan lapsia suhtautumaan uteliaasti mediasisältöihin. Opetellaan samalla kriittisyyttä: ohjataan lapsia kysymään näkemästään ja kuulemastaan.

Tutkimaan!

Eräs median tehtävistä on välittää tietoa. Aina taaperoikäisistä alkaen lasten kanssa tutustutaan mediaan ja sen käyttöön tiedonlähteenä sekä tiedon rakentamisen välineenä arkisissa tilanteissa. Aikuinen mallintaa, miten mediaa käytetään tiedonhakuun ja sanoittaa samalla tekemistään. Lapset ovat itse aktiivisessa roolissa muodostamassa ymmärrystä ympäristöstä ja maailmasta. Tiedon etsimisen lähtökohtana voivat olla lasten kysymykset ja uteliaisuus erilaisia asioita kohtaan tai yhteiset havainnot.

- Etsitään yhdessä verkosta, kirjoista tai lehdistä tietoa lapsia kiinnostavista asioista, vaikkapa kulkuvälineistä tai ulkona nähdystä eläimestä. Mediasta löytyvää tietoa hyödynnetään arkisissa tilanteissa. Arjessa voidaan esimerkiksi etsiä retkireittejä tai tutkia sääennustetta ja tehdä kuvataulu erilaisista säätiloista ja säänmukaisista varusteista.
- Oppimisympäristön havainnointia tuetaan mediavälineillä, esimerkiksi valotai videokuvaamalla yhdessä lasten kanssa asioita, jotka kiinnostavat lapsia, ja nimeämällä niitä. Retkillä mukana kulkeva kuvausväline mahdollistaa tiedon välittämisen nähdystä ja koetusta sekä siihen palaamisen myöhemmin. Lapsia rohkaistaan kertomaan kuvasta ja muista tallenteista itse.

Minä median käyttäjänä

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Keskustellaan yhdessä lasten mediankäytöstä perheissä: mediasisällöistä, niiden parissa vietetystä ajasta ja kokemuksista.

Käsitellään lasten omia mielenkiinnon kohteita mediassa leikkien ja luovan ilmaisun keinoin.

Tuetaan lasten mediasuhteen rakentumista rohkaisemalla lapsia monipuolisesti erilaisten mediasisältöjen pariin.

Tärkeät tunteet mediataitojen tukena

Lasten mediakokemusten käsittelyä tuetaan tunnetaitoja vahvistamalla. Lapsia rohkaistaan ilmaisemaan tunteita ja kertomaan omasta olostaan. Lasten kokemuksia kuunnellaan ja samalla lapsia kannustetaan arvostamaan omia tunteitaan ja kokemuksiaan.

Pienimmät lapset eivät osaa itsenäisesti käsitellä, hallita tai nimetä omia tunteitaan, ja isommillekin se voi olla hankalaa. Tunneilmaisua tuetaan vastaamalla lapsen reaktioihin, sanoittamalla niitä ja kuuntelemalla ja arvostamalla ilmaistuja tunteita.

- Tunteiden nimeämisen tukena voi käyttää tunnekortteja ja sanoittaa median hahmojen tunnetiloja. Peilin edessä voidaan tutkia, miltä eri tunteet näyttäisivät omilla kasvoilla ja kehossa. Isompien lasten kanssa voi jutella, miltä kehossa tuntuu, kun naurattaa tai itkettää.
- Tunteita voi tutkia myös lelun tai mediahahmon avulla. Onko lelu iloinen, surullinen, vihainen vai pelokas? Mikä tekee lelun iloiseksi? Entä surulliseksi? Kokeillaan, miten surullinen tai iloinen lelu liikkuisi ja jäljitellään liikettä.
- Tunteiden tutkiminen liitetään yhdessä koettuihin mediakokemuksiin. Saiko tarina nauramaan, tai tuntuiko se jännittävältä? Onko jonkin ohjelman katsominen pelottanut? Entä millainen olo tulee pelatessa pelejä?

Median tuottaminen

Luova ilmaisu

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Tuetaan lasten sanallista, kuvallista ja kehollista ilmaisua median tuottamisen parissa monipuolisin keinoin.

Ideoidaan ja tuotetaan kokeilevasti erilaisia mediasisältöjä, kuten digitarinoita, äänitalliointeja tai piirroksia.

Leikitään yhdessä median tuottamiseen liittyviä leikkejä. Tehdään esimerkiksi reportaasi arjen tapahtumista.

Tutustutaan erilaisiin mediavälineisiin sekä digitaalisiin sovelluksiin ja ohjelmiin, ihmetellään yhdessä ja käytetään niitä leikinomaisesti ja kokeillen sisältöjen tuottamisessa.

Osallistutaan median tuottamisen eri vaiheisiin: yhteiseen ideointiin, luovaan toteuttamiseen ja tuotoksen arvostavaan tarkastelemiseen.

Mediaa luovasti leikkien

Median avulla on mahdollista ilmaista itseään monin eri tavoin. Lasten luovaa ilmaisua tuetaan käyttämällä mediaa virikkeenä ja ilmaisun tallentamiseen. Pienimmillekin lapsille on luontaista kehollinen ilmaisu ja esimerkiksi liike musiikin tai vaikkapa laululeikkivideoiden tahdissa. Lasten omien moniaististen mediakokemusten tallentaminen mediaesitykseksi ja niiden äärelle palaaminen tekee lapsen omasta ilmaisusta näkyvää.

- Pientenkin lasten kanssa voi kuunnella monenlaista musiikkia ja liikkua sen mukana eri tavoin: hurjasti tai hitaasti, heilutella jäseniä, hyppiä ja pyöriä väkkäränä. Aikuisen avustuksella voidaan kuvata musiikkiliikunnasta video ja palata myöhemmin sen tunnelmaan. Musiikkia voi tehdä myös itse erilaisten äänien, esineiden, soittimien ja helppojen sovellusten avulla, ja sitä voi myös äänittää yhdessä.
- Lapselle on luontaista käsitellä kokemuksia leikin kautta. Lastenmedian parissa koettuihin tarinoihin, hahmoihin ja tunnelmiin voi eläytyä kehollisen ilmaisun keinoin esimerkiksi tuttuja hahmoja matkimalla tai esittämällä. Leikkejä voi taltioda lasten omiksi mediatuotoksiksi kuvina ja videoina.
- Hieman vanhempien lasten kanssa voi saduttaa ja videoida lelujen tai mediahahmojen seikkailuja tai tehdä seikkailuista digitarinan, johon yhdistetään kuvia, ääniä ja vaikkapa lasten omia piirroksia.

Vaikuttaminen

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Keskustellaan lasten oikeuksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa yhteisiin asioihin. Rohkaistaan lapsia kertomaan ajatuksiaan yhteisessä ideoinnissa ja päätöksenteossa. Käytetään mediaa apuna.

Osallistetaan lapsia pedagogisessa dokumentoinnissa niin sisällön kuin esitystavan valinnassa ja yhteisessä tuottamisessa.

Oman ilmaisun voimaa

Varhaiskasvatuksessa lapsia rohkaistaan kertomaan mielipiteensä ja vaikuttamaan asioihin. Lasten kanssa suunnitellaan ja päätetään yhteisistä asioista arkisissa tilanteissa: valitaan satukirja luettavaksi tai lelu leikkiin ja otetaan lapset mukaan yhteisen retken suunnitteluun. Tärkeää on vahvistaa lasten turvallisuudentunnetta ja luoda arvostava ilmapiiri, joka tukee lasten halua ja kykyä itseilmaisuun ja omien ajatusten esiin tuomiseen.

Ihan pienen lapsen tarpeisiin vastaaminen viestii lapselle kuulluksi ja ymmärretyksi tulemisesta. Kielellisen kehityksen ensiaskeleissa olevien lasten kohdalla aikuinen vastaa lasten kehollisiin viesteihin ja kannustaa lasta ilmaisuun osoittamalla kiinnostusta lapsen ilmeitä, eleitä, ääntelyä, liikkeitä ja toimintaa kohtaan.

Media on vaikuttamisen ja ajatusten ja mielipiteiden ilmaisun väline ja kanava. Varhaiskasvatuksessa mediaa käytetään lasten ajatusten, ideoiden ja oivallusten näkyväksi tekemiseen.

- Lasten omia ideoita ja kokemuksia toiminnasta kuullaan ja niitä dokumentoidaan digitaalisesti medialaitteita hyödyntäen.
- Lapset osallistetaan pienestä pitäen pedagogiseen dokumentointiin. Lasten tuottamaa dokumentaarista materiaalia arvostetaan ja hyödynnetään varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja kehittämisessä.
- Lapsille kerrotaan, miten heidän tuottamansa aloitteet, ideat ja media-aineisto ovat vaikuttaneet toimintaan.

Tiedon välittäminen

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Tutkitaan ja ihmetellään yhdessä kuvitteellisten ja todenmukaisten mediasisältöjen tuottamista esimerkiksi kuvia ottamalla ja muokkaamalla.

Osallistetaan lapsia tiedon kertomisessa ja välittämisessä, kuten tapahtumista tiedottamisessa arjessa.

Kertovat kuvat

Pedagoginen dokumentointi on tiedon tuottamista ja välittämistä varhaiskasvatuksen arjesta, sekä varhaiskasvatuskäyttöön että lasten koteihin. Se palvelee toiminnan suunnittelun, toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen välineenä. Dokumentoinnin avulla osallistetaan myös perhettä yhteisessä kasvatustyössä. Usein dokumentointi toteutetaan mediavälitteisesti.

- Ottakaa yhdessä lasten kanssa valokuvia tai kuvatkaa videoklippejä toiminnasta varhaiskasvatuksessa ja katselkaa niitä yhdessä. Pienimpiäkin voi osallistaa yhteisessä dokumentoinnissa ottamalla kuvia yhdessä, sanoittamalla lapselle kuvaamista ja sen vaiheita sekä tutkimalla ja ihastelemalla kuvia.
- Lapset voivat esittää ja päättää, mitä asioita kuvataan. Kuvat ja videot ovat lapsille itselleenkin tärkeitä heidän oman elämänsä dokumentoinnin välineitä. Dokumenttien avulla voidaan palata mukaviin yhteisiin hetkiin ja muistoihin. Dokumentointi tekee näkyväksi toimintaa ja sitä voi hyödyntää lasten kanssa tehtävässä yhteisessä suunnittelussa.
- Tehkää älylaitteen avulla ryhmän yhteinen kauden toimintakooste, jonka voi kuvauslupien niin salliessa myös jakaa sähköisesti huoltajille.

Minä median tuottajana

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Tuetaan lasten myönteistä käsitystä itsestä median tuottajina. Rohkaistaan lapsia tekemään mediasisältöjä leikillisesti ja kokeilevasti. Arvostetaan tuotoksia.

Rohkaistaan lapsia omiin aloitteisiin median tuottamisessa. Leikitään yhdessä sarjojen, pelien, videoiden ja elokuvien tapahtumia. Huomioidaan lasten erilaisia mielenkiinnon kohteita.

Ilmaisun iloa ja leikin lumoa

Lapsen suhde mediaan rakentuu jo pienestä pitäen niin median kuluttajana kuin vähitellen myös sen tuottajana. Kokeileva, mielekäs leikinomainen yhdessä tekeminen herättää lasten ilon ja kiinnostuksen median tekemiseen ja luo pohjaa myönteiselle käsitykselle itsestä median tekijänä.

- Lapselle omaa median tuottamista on myös mediasta tuttujen tapahtumien tai hahmojen leikkiminen. Lasta voi kannustaa mediateemaiseen leikkimiseen vaikkapa yhdessä mediasta tuttua leikkimaailmaa rakentamalla tai mediasatujen tai -satujumpan muodossa.
- Omaa kuvallista ilmaisua voi harjoitella esimerkiksi maalaamalla tai kuvaamalla itse tai yhdessä aikuisen kanssa. Itse tuotettuja ääniä ja tarinoita voi taltioda ja kuunnella.

Lapselle on tärkeää huomata, että aikuinen arvostaa lapsen tekemiä mediatuotoksia. Lasten töitä pysähdytään tutkimaan, ihastelemaan ja iloitsemaan niistä yhdessä tekemisen eri vaiheissa. Se vahvistaa lasten arvostusta omaa ilmaisuaan kohtaan. Lapsen omaa tuottamista myös kunnioitetaan sellaisena kuin se on, eivätkä aikuiset ”parantele” lasten teoksia.

Toiminta mediaympäristöissä

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on noudatettava lasten suojelemiseksi asetettua kuvaohjelmalakia. Jos ohjelma, elokuva tai digitaalinen peli on ikärajalukiteltu, käytetään vain S-, T- tai 3-merkittyjä eli kaikenikäisille sallittuja kuvaohjelmia.

Lisätietoa ikärajoista löydät KAVIn sivuilta: kavi.fi/ikarajat.

Turvallisuus

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Keskustellaan yhdessä siitä, että omaa yksityisyyttään ja kehoaan on oikeus suojata. Kerrotaan, että lapselta on kysyttävä lupa otettaessa ja esitettäessä lapsesta kuvia tai videoita.

Opetellaan turvallista mediankäyttöä: mediankäytöstä sovitaan aikuisen kanssa ja lapsia ohjataan turvaamaan aina aikuiseen.

Keskustellaan lasten kanssa siitä, että osa mediasisällöistä on lapsille sopivia, osa ei. Tuodaan esille ikärajat ja niiden suojeleva tarkoitus. Keskustellaan lasten ja huoltajien kanssa lasten turvallisesta mediankäytöstä.

Turvallisesti median parissa

Varhaiskasvatuksessa lapsille tarjotaan turvallisia kokemuksia median parissa. Mediaa käytetään yhdessä ja aikuiset selvittävät etukäteen sisältöjen sopivuuden lapsille ja myös sanoittavat tämän. Opetellaan, että median parissa pitää olla turvallinen olo. Lapsia kannustetaan ilmaisemaan aikuiselle, jos jokin asia pelottaa tai jännittää. Tunteita harjoitellaan tunnistamaan ja niiden ilmaisusta kehutaan ja kiitetään.

Joskus lasta voi pelottaa myös jokin omanikäisille suunnatun mediasisällön hahmo, tarina tai tunnelma. Pelko voi olla hurja tunne, mutta sillä on usein hyvä ja luonnollinen tarkoitus. Se suojelee sellaiselta sisällöltä, jonka käsittelemiseen lapsi ei ole valmis.

- Jutellaan, millaiset asiat tai hahmot mediassa voivat olla pelottavia tai liian jännittäviä. Aivan pienimpien kanssa sisältöjä tutkittaessa aikuinen sanoittaa lapsen reaktioita ja antaa tunteille nimiä.
- Harjoitelkaa keinoja, joilla omaa pelkoa voi käsitellä. Millaiset asiat varhaiskasvatuksessa tai kotona tuovat turvaa? Onko lapsella esimerkiksi oma unilelu, jota halata, vanhemman tai kotiväen kuva, jota katsella tai kaveri, jota ottaa kädestä kiinni? Omat kädet tuovat myös turvaa: ne voi nostaa silmille,

jos jokin asia telkkarissa tai tabletilla säikäyttää. Tärkeintä on, että lapsi osaa turvautua varhaiskasvatuksessa ja kotona aikuiseen, joka auttaa ja ottaa syliin.

Vastuullisuus

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Opetellaan käsittelemään mediavälineitä vastuullisesti.

Opetellaan, mikä tekijänoikeus on: jokaisella on oikeus päättää tekemänsä työn käyttämisestä. Näytetään esimerkkiä, miten töitä tulee kohdella: laitetaan nimi lapsen omiin töihin ja pyydetään lupa työn jakamiseen. Ollaan tietoisia tekijänoikeuksien merkityksestä toiminnassa.

Lapsen tekijänoikeudet

Varhaiskasvatuksen arjessa syntyy paljon lasten omia teoksia. Lapsella on tekijänoikeus omiin töihinsä jo pienestä pitäen. Tämän oikeuden kunnioittaminen ja näkyväksi tekeminen mallintaa lapselle toisten töiden kunnioittavaa ja arvostavaa kohtelemista ja tukee samalla oman työn arvostusta.

- Merkatkaa lapsen nimi kaikkiin töihin ja teoksiin yhdessä lapsen kanssa. Lapselta voi pyytää myös taiteilijan signeerauksen tai oman puumerkin aikuisen kirjoittaman lapsen nimen viereen.
- Aikuinen voi ruokkia lapsen iloa ja ylpeyttä omasta kädenjäljestään ihastelemalla ja juttelemalla lapsen tekemistä piirustuksista ja maalauksista tai kysymällä, mikä lapsen mielestä omassa teoksessa on erityisen hienoa. Oman työn arvostusta voi tukea myös kysymällä, haluaako lapsi tulla kuvatuksi oman teoksensa kanssa.
- Kysykää tekijältä eli lapselta aina lupa työn kuvaamiseen, tallentamiseen tai julkaisemiseen esimerkiksi, kun se saa paikan päiväkodin näyttelyssä, kasvun kansiossa tai ryhmän sosiaalisen median tilillä. Lapselle myös sanoitetaan, mihin tarkoitukseen kuvaa tai teosta käytetään.

Hyvinvointi

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Rohkaistaan lapsia kertomaan median parissa syntyneistä kokemuksistaan ja tunteistaan monipuolisin ilmaisukeinoin.

Tarkastellaan mediaa osana lasten arkea toiminnallisin menetelmin.

Mediamaskotti kylässä

Lasten mediakokemukset syntyvät varhaiskasvatuksen lisäksi erityisesti kodin piirissä. Kokemuksia on hyvä tehdä näkyviksi ja herättää keskustelua mediankäytöstä perheissä. Vanhemmat voi osallistaa pohdintoihin. Dokumentoidaan lasten omia ja perheiden yhteisiä, mukavia yhdessäolon kokemuksia medioiden parissa ja jaetaan niitä muiden perheiden kanssa.

- Nimetkää ryhmälle yhteinen mediamaskotti, joka voi olla esimerkiksi pehmolelu. Kukin lapsi saa vuorollaan mediamaskotin kotiinsa. Maskotin mukana kulkevaan vihkoon dokumentoidaan kotona lapselle mieluisia ja sopivia mediasisältöjä sekä perheen yhteisiä kivoja mediakokemuksia.
- Laatikaa vihkoon haastattelukysymyksiä lapselle ja vanhemmille mediankäytön ja hyvinvoinnin yhteyksistä. Mitä kivaa mediankäyttöä digimaskotti koki vieraillessaan juuri tämän lapsen kotona? Minkälaisia mediaan liittyviä asioita tykkäätte tehdä yhdessä perheen kanssa? Mikä olisi mieluisin mediankäyttöön liittyvä vinkkaus muille? Vihkoon voi lisäksi piirtää jotain median käyttöön liittyvää tai liimata vaikka tarran tai kuvan. Vihko palautetaan täyttämisen jälkeen ja vihon vastauksia voi käydä läpi esimerkiksi aamupiirissä tai lasten kokouksessa.

Hyvä vuorovaikutus

Hyvä pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa

Ohjataan lapsia ystävällisyyteen ja toisten huomioon ottamiseen arkisissa tilanteissa. Ohjataan huomaamaan omien sanojen, eleiden ja toiminnan vaikutus toisiin.

Opetellaan ja sanoitetaan viestintää ja siihen liittyviä teemoja. Havainnoidaan yhdessä arjen viestintätilanteita. Harjoitellaan viestintää esimerkiksi leikeissä.

Mukavia muistoja kuvissa, kivoja kohtaamisia videolla

Varhaiskasvatuksen arkea ja mukavia hetkiä dokumentoidaan monin tavoin. Taltioida voi myös vuorovaikutus- ja viestintätilanteita, joissa ollaan hyviä kavereita toisille. Myöhemmin kuvia ja videoita voi katsella ja tutkia yhdessä lasten kanssa. Jo hyvin pienellekin lapselle omien kuvien katselu puhelimesta aikuisen ja toisten lasten seurassa voi olla ihmeellistä ja ihanaa. Tilanteissa lapset ovat esillä arvokkaina. Yhteisten kuvamuistojen äärellä rakennetaan myös ryhmän yhteisyyttä.

- Tutkikaa lasten kanssa ryhmän puhelimesta tai kamerasta valokuvia ja videoita mukavista yhteisistä tilanteista. Muistelkaa kuvien avulla hauskoja yhteisiä tapahtumia tai tilanteita ja hetkiä, joissa oltiin kivoja kavereita toisille. Mitä mukavaa tehtiin yhdessä? Miltä yhteiset leikit tuntuvat ja mitä on erityisen mukava leikkiä yhdessä?
- Kokeilkaa soittaa videopuhelu. Aikuinen näyttää mallia ja ohjaa lapsia siihen, millaista on ystävällinen ja huomaavainen viestintä ja toiminta videopuhelussa.